

Hamarosan befejezik a víz- és gázórák hitelesítését Szegeden

Megjavítják a hibás szerkezeteket
475 új vízmérőt szereltek fel

Az első félévben a városi víz- és gázmérők általános felülvizsgálatába kezdett a Szegedi Víz- és Csatornaművek, a Gázmű és az Országos Mérésügyi Hivatal szegedi kirendeltsége. A korábbi tapasztalatok szerint ugyanis több készülék elavult, vagy pontatlanná vált. A szegedi mértékitelesítő hivatal csaknem az egész évre tervezett, mintegy ezerhétszáz gázórát és nyolcszáz vízmérőt hitelesített.

A Szegedi Víz- és Csatornaművek ezenkívül

erre az esztendőre 486 új vízmérőt rendelt.

Ebből 475-öt már le is szállított a fővárosi vállalat, s ezeket eddig mind beszerelték. Nagyon sok készüléket javított meg ezenkívül a Víz- és a gázmű is. A második félévre alig maradt már teendő, így például

csupán nyolcvan gázóra hitelesítése van hátra.

A szegedi Gázmű — mint a fogyasztók tapasztalhatták — sok órát átcsereált. Ezek nagy része abba az ezerhétszáz darabba tartozik, melyeket hitelesítettek.

A csere lehetővé tette, hogy zavartalan legyen a gázellátás.

bár lényegében új gázórát nem szereltek fel. Ezekre csak a későbbi években kerül sor. Nem azért, mintha most már pontatlankok lennének a gázmérők, hiszen erre gondosan ügyelnek a vállalatnál, s ez célozta a hitelesítés is. A jövőben azonban a budapesti Lámpagyár újfajta, tökéletesebb gázórákat gyárt — melyeket a legutóbbi ipari vásáron be is mutatott. A sorozatgyártás bevezetése után, a következő években már ezekkel cserélik ki a természetes elhasználódás folytán kicserélendő gázórákat. Ez megnyugtathatja azokat is, akik időnként panaszkodnak a gázellátásra. Mind a hitelesítés idején, mind pedig azon túl

havonta ugyanis mintegy nyolcvan mérő állandó cseréje szükséges.

Ez abból adódik, hogy a régi gázmérők némelyike időnként leakad, nem enged át a gázt vagy más zavart okoz. Ezeket a bejelentés után sürgősen kicserélik, megjavítják.

Amíg szép ütemben haladt a víz- és gázmérők hitelesítése, addig nagyon elhanyagolták a vállalatok a nyomásmérők hitelesítését. A féléve megjelent 50/1960 számú kormányrendelet kötelezte a vállalatokat, hogy bizonyos időnként a kazánok, kompresszorok és gázfejlesztők nyomásmérőit hitelesítsék. Eddig ez nem volt kötelező, de szükségessé tette a fejlődés és a népgazdasági érdek. Több ellenőrzés ugyanis kiderítette, hogy

a nyomásmérők nagy része elavult, nem felel meg rendeltetésének.

Ez nemcsak energiapocsékoláshoz vezet, hanem veszélyes is a pontatlan nyomásmérő, hiszen kazánoknál könnyen robbanás következhet be.

A szegedi mértékitelesítő hivatal az első félévben úgynevezett »türelmi álláspontra« helyezkedett, hiszen a rendelet meg fiatal. Több

A szegedi munkásörsg zenekarának sikere a gyulai fúvóstaálkozon

Gyulán rendezték meg a fúvószenekarok idei kétnapos országos találkozóját. Tizenhat jótételező fúvószenekar, két szabadtéri színpadon szerepelt zsűfolt nézőtér előtt.

Szép sikerrel lépett fel a találkozó — Szaniszló János karnagy vezetésével — a szegedi munkásörsg zenekar is. Műsorukban mozgalmi indulókat és klasszikus darabokat adtak elő, s különösen nagy sikerrel játszották a »Puska-dalt«, amelyet meg kellett ismételnük. Az eredmények értékelésekor a szegediek jó műsorpolitikájáért dicséretben részesítették.

A találkozó Szaniszló János javasolta, hogy a következő országos fúvóstaálkózót 1962-ben — a szabadterei játékok idején — Szegeden rendezzék meg.

A gyakorlati munka egyévi mérlege a Szegedi Tudományegyetemen

A Szegedi Tudományegyetem intézetei már a felsőoktatási reform általános vitája előtt is igyekeztek kapcsolatot teremteni a gyakorlati élettel. E kapcsolatok ápolásában az 1960—61-es tanévet különösen érdemes kiemelni és mérlegre tenni, mint amely komolyan érezte az új és mindinkább megvalósuló korszerű oktatás szellemi hatását és összefüggéseit a mindennapi élettel, a szellemi és a fizikai munka közvetlen és elszakíthatatlan kapcsolatát.

— Az elmúlt tanévben mik voltak a legkiemelkedőbb eredmények a korszerű oktatás terén? — kerestük meg kérdésünkkel dr. Antalfi György elvtársat, a Szegedi Tudományegyetem rektorát.

— A felsőoktatási reformmal kapcsolatos kísérletek egyike például a bölcsészettudományi karon az volt, hogy a harmad-, negyed- és ötödikes hallgatók 5—10 napon át a falusi népművelés szép munkájában vettek részt a környező megyék községeiben. Ez természetesen azt is eredményezte, hogy ezek a hallgatók megismerték a pártszervezetek, a tanácsok és általában a falusi tömegszervezetek munkáját, a művelődési otthonok tevékenységét az ismeretterjesztő előadásoktól a könyvtárig és így tovább. Szinte teljes betekintést nyertek egy-egy falu gazdasági, kulturális és társadalmi életébe. Hallgatóink ilyenformán közelről megismerték azokat a problémákat, amelyeknek megoldása az ő feladatuk is lesz majd hivatásuk gyakorlatában.

— A másodéves hallgatók ugyanakkor 10 közép-, 8 általános iskola és több technikum életét tanulmányozták a KISZ, illetve az úttörőszervezetek munkája alapján úgy, hogy maguk is aktíván részt vettek különféle feladatok végrehajtásában. Előadásokat tartottak, dolgoztak a szakkörökben, üzemeket látogattak és kulturális műsorokat állítottak össze.

— Az oktató-nevelőmunka mellett az intézetek tudományos kutatómunkája hogyan szolgálta az elmúlt tanévben a gyakorlat aktuális kérdéseit?

— Ez a tevékenység igen sokrétű volt. Az állam- és jogtudományi karon például a termelőszövetkezeti mozgalmal kapcsolatos időszerű kérdéseinek vizsgálata a központi témák közt szerepelt. Igen sok tanulmány is született ebből a témakörből. A statisztikai tanszék például az ambrózfalvi Dimitrov Termelőszövetkezet termelési, termelészervezeti és jövedelemelosztási viszonyait dolgozta fel. A termelőszövetkezeti demokrácia kérdéseiről az állam- és jogelméleti, a földtulajdon, a földhasználat termelőszövetkezeti vonatkozásairól, a termelőszövetkezeti tagok jogainak és kötelességeinek elvi és gyakorlati kérdéseiről, a termelőszövetkezeti moz-

galmal kapcsolatos kísérletek egyike például a bölcsészettudományi karon az volt, hogy a harmad-, negyed- és ötödikes hallgatók 5—10 napon át a falusi népművelés szép munkájában vettek részt a környező megyék községeiben. Ez természetesen azt is eredményezte, hogy ezek a hallgatók megismerték a pártszervezetek, a tanácsok és általában a falusi tömegszervezetek munkáját, a művelődési otthonok tevékenységét az ismeretterjesztő előadásoktól a könyvtárig és így tovább. Szinte teljes betekintést nyertek egy-egy falu gazdasági, kulturális és társadalmi életébe. Hallgatóink ilyenformán közelről megismerték azokat a problémákat, amelyeknek megoldása az ő feladatuk is lesz majd hivatásuk gyakorlatában.

— Az egyetem tudományos kutatásai hogyan kapcsolódtak a mindennapi élet gyakorlatához?

— A jogi karon kiemelkedik például a Magyar Tanácskörtársaság jogi hagyatékának feldolgozásában több tanulmány és publikált kutatási eredmény. A jogi kar több oktatója részt vett a polgári törvénykönyv előkészítésében és jelenleg is többen dolgoznak az új büntetőkodekx előkészítő munkájában. A természet-tudományi kar intézetei több új gyógyszer és vegyszer gyártási eljárását dolgozták ki vegyiparunknak. Csongrád megye iparával és mezőgazdaságával közvetlen kapcsolatban állnak a természettudományi tanszékek kutatói. Az Állatrendszertani Intézet például a Kosuth Halászati Termelőszövetkezettel tart állandó kapcsolatot a kölcsönös segítség alapján. Ez az intézet ugyanakkor kapcsolatban áll a vízügyi igazgatósággal is. Az árvédelmi töltéseket furkáló kis emelők irtására dolgoztak ki új eljárást a töltésvédelem szolgálatában. Nagy segítséget nyújtanak a Tisza elszennyeződése elleni küzdelemben a Tisza növény- és állatvilágának feltárára szolgáló kutatások. Az Általános Fizikai Kémiai Intézet pedig a Szegedi Kézszerkezeti tanszék kérésére házilag is előállítható vegyszer alkalmazását ajánlotta az exportgyártmányok korróziós védelmére. A Növényéleti Intézet kutatói többek között a veszedelmes rizsbetegség, az úgynevezett brunzone elleni védekezés módját dolgozták ki. Tanácsokat adnak ugyanakkor az időjáráshoz alkalmazkodó fejtrágyázáshoz. A Boljai Intézet kísérleti laboratóriumában pedig többek között az első magyar logikai gép gyakorlati alkalmazásán dolgoznak. Szerkesztettek egy készüléket is a talaj sótartalmának vizsgálatára.

Vita a Mongol Népi Forradalmi Párt kongresszusán

A Mongol Népi Forradalmi Párt 14. kongresszusának ülésén folytatódott a vita a beszámoló felett. Több felvetés után a kongresszus egyhangúlag elfogadta a Központi Bizottság beszámolójára vonatkozó határozatot.

A határozat rámutat, hogy mindazok a sikerek, amelyek a mongol nép a népi demokratikus rend negyven éves fennállása során elért, valamint az a forradalmi

ugrás, amelyet az ország fejlődése a feudális középkortól a szocialista társadalmi rendig megtett, a lenini tanítás megvalósításának nagy eredménye.

A határozat köszönetet mond a mongol nép nevében a Szovjetunió népének és kommunista pártjának mindazért, amit a mongol nép nemzeti és szociális felszabadításáért, forradalmi vívmányait megvédéséért tett.

MEGKEZDŐDÖTT

szegedi SZOT-tüzelő-utalványok

beváltása.

Sorbanállástól kiméli meg magát, ha már most beváltja tüzelőutalványát!

A FÖLDMŰVESSZÖVETKEZETI

TÜZÉP

telepek

megfelelő árukészlettel várják kedves vásárlóikat.

KISS LAJOS:

Gondolatok az irodalmi kritikáról

II. RÉSZ

A tézisek mindvégig a marxizmus elvi következetességére figyelmeztetik a kritikusokat. Dialektikus szemlélet és módszer. Csak ez biztosítja a kritika önállóságát és alkotó jellegét. Az irodalmi művek bonyolult és összetett jelenségek. A szemlélet, egyoldalú torzító szemlélet és módszer a kritikai tevékenységben minden esetben rossz eredményhez vezet. Ezért hívja fel a pártállásfoglalás e területén a kétfrontos küzdelemre a figyelmet. Kétségtelenül igaz az, hogy mindenféle túlzásra elsősorban azok hajlának — idetartozik a jobboldali és a baloldali túlzás is —, akik önálló gondolkodásra és elemzésre képtelenek. Mind a jobboldaliságnak, mind a baloldaliságnak megvannak a maga kényelmes, szellemi önállóságot nem igénylő sztereotip ítéletei. E sémákban torzított egyoldalú gondolatokból minél radikálisabb valaki, annál eredetibbnek hathat. Itt már nem a gondolat, az ítélet és az egyéniség érvényesül. A túlzóknak svádájuk van csupán. A marxizmus szellemében csak önállóan, alkotó módon lehet tevékenykedni. A kétfrontos küzdelem lényegében kétféle önállóságot ellen küzd. A marxizmus — leninizmus a jobb- és baloldaliságot különbözteti meg, mint tipikus politikai-gondolati önállóságot. Ezek eltérések a marxizmus dialektikus szemléletétől és módszerétől. Látszólag ellentétes végletek, de osztálygyökerük azonos talajból táplálkozik: a kispolgári élmények és világnézet talajából. A kétfrontos küzdelemnek e közös talaj ellen kell irányulnia.

A kispolgáriság élmény- és világnézeti talaján vajon csak a jobb- és baloldaliság típusnévére terem meg? Azt hiszem gazdagabb főorával van itt dolgunk. A hagyományos jobb- és baloldaliság mellett egzotikumokat is teremhet ez a talaj. A túlzásokat a világnézeti igénytelenség, a gondolati szemiatizmus szűli. Tehát ha csak a kétirányú túlzás ellen harcolunk és nem vesszük tűz alá a világnézeti igénytelenséget, s a gondolati önállóságot is, lényegében azt a tényezőt, ami a túlzásokat szűli, a hibák és túlzások forrását és okát érintetlenül hagyjuk. Akik képtelen önálló ítéletre és elemzésre, az képes lehet arra, hogy a kétfrontos küzdelmet is dogmatikusan folytassa. Így jár el az a bíráló, aki nem a jelenségek konkrét és dialektikus elemzését tartja helyes marxista eljárásnak, hanem egyfajta statisztikus bizonyításhoz folyamodik. Azt hiszi, hogy módszere akkor dialektikus és jóláll, ha a kritika mérlegének jobb és bal serpenyője mindig egyensúlyban van. Így nincs elhajlás. Ez lehet statisztikus igazság, de nem a marxizmus igazsága. Ez is dogmatizmus. Épp úgy az önállóságot és a világnézeti tehetetlenséget szűli, mint a jobb- és baloldali elhajlást. Tehát a kétfrontos küzdelem csak két végletet jelöl. De ezen belül még sok minden van, ami ellen küzdeni kell. Számos politikailag nehezen osztályozható jelenséggel is találkozhat az ember. Mi mindent képes produkálni pl. a lustaság, a tudatlanság, a klikkszellem. Néha többre megy a kritikus, ha találozást jellemez, mert a jelenség nem illik bele a szokványos formulákba. S mi a tanulság mindebből? Hogy a politikai formulák is csak azok kezében nem válnak merev, sematizáló keretké, akik világnézetileg fel vannak vértvezve az élet, a valóság tényleges mozgásának megértésére és követésére.

A kritikusnak a korszerűség jegyeit keresnie kell a műalkotásokban. Feladata semmiképpen sem a belső esztétizálás. Ha nem képes érzékelni mindazt, ami a világban történik, ha esztétikai dogmáinak rácsai mögött ténfereg, lehet mégoly finom és kulturált, szellemi látóhatára lényegében mégiscsak a saját or-

ráig terjed. A jó irodalom mindig híven és mélyen fejezi ki korának gondolatait, eseményeit és életerezeit. A jó kritikának sem szabad kevésbé fogékonynak lennie az új, a korszerű iránt. Ha bírálói mércéjét saját korával nem hitelesítetté, csál. Ilyen családok ma mindazok, akik a polgári esztétika szatocsírfájével mérceikélik szocialista irodalmunk jeles alkotásait és botladozó kísérleteit.

Vannak, akik azt állítják, hogy ma sem polgári, sem marxista esztétika nincs Magyarországon. Azt hiszem, ez nem igaz. Évek óta folyó vitáink bizonyítják, hogy meg-meg ütközik a két front. A polgári esztétika általában nem valamiféle egységes rendszerként jelentkezik. Nézetek és ízlések képviselik. Ezek a polgári esztétikai felfogások a modernizmus körüli vitákban lógattak ki lólábukat. Világnézetileg, gondolatilag semmi új, semmi modern nincs bennük. Épp úgy, mint a modernizmus ez az esztétika is anakronisztikus modern, tehát polgári. A mai modernizmuson könnyen felismerhetők a húszas évek művészeti avangardizmusának családi vonatkozásai. S a mai kritikai irodalmunkban felbukkanó »steril esztétika« vajon miben modern? Semmiben. Többségük önállótlán, eklektikus halandzsza. Ezek a kritikusok kiváló elméktől tanulnak. Babits, Kosztolányi, Halász Gábor áll mögöttük. Ők hatnak. De nem java gondolataikkal, csupán ízlésükkel. Ez az esztétika már nem gondolatfolytató, nem is gondolattermő. Szerepe retrográd: a polgári életérzés apologetikája. Az igazán modern művészetnek és kritikának ma azonos ismérve van: az élet korszerű megítélése, a korszerű gondolat és világnézet.

Az utóbbi időben az Írószövetség vitáin többször megvitatották a szegedi irodalomkritikát is. A taggyűlésen például az elnöki beszámoló balos, proletkultus hibákat és tendenciákat olvasott a Tisztafejére. Úgy gondolom, ez elsősorban nem személyi kérdés, mint elvi problémát kell kezelnünk és megvizsgálnunk. Miről van tulajdonképpen itt szó? A Tisztafej decemberi számának vezércikkirője megvitatja az Írószövetség vezetését, hogy sok erőt pazarol a szövetségen kívüli írókra és kevés figyelmet szentel a munkás-iroe utánpótlásra, az üzemi irodalmi körökre.

Azt hiszem, hogy a szocialista irodalomnak mindenképpen javára válik, ha sorait munkásírókkal is erősíteni tudja. De irodalmunk utánpótlásának fő forrásai nemcsak az üzemek, hanem az egész magyar társadalom. Az Írószövetség tehetősége után nyúljon. S hol találja meg ezeket? Kizárólag a nagyüzemekben kutatni utánuk éppoly hiba lenne, mint csak az egyetem irodalmi tanszékein. Az egyetemeken épp annyit diletáns lehet, mint az üzemekben. De vannak tehetségek is. Természetesen azok máshol is találhatók. Ezért mindegy, hogy hivatalból vagy tsz-ből jön-e, az orvos-társadalom vagy a honvédség adja-e; egy a fontos, hogy tehetség legyen. Az írói tehetség szeszélyes tünemény. A társadalom bármely rétegében felütheti a fejét. Még a hivatalos írók társadalmában is. Ezért nem szabad az Írószövetségnek lemondania róluk.

A kritikus munkájának hatása kétirányú: az alkotóhoz és az olvasóhoz egy-szerre szól. Tehát befolyásolja mindkettőt. Össze is barátkoztathatja, de szembe is állíthatja őket. Munkája tehát társadalmi méretű feladat. Ezért válik fő kérdéssé, hogy milyen szándék, milyen gondolat szöszölgője. Mai kritikánktól joggal elvárhatjuk, hogy mind az író, mind az olvasót a legmagasabbrendű gondolatokkal, a marxizmus világnézetével befolyásolja és nevelje. Csak így lehet korszerű, modern és tudományos kritika.